

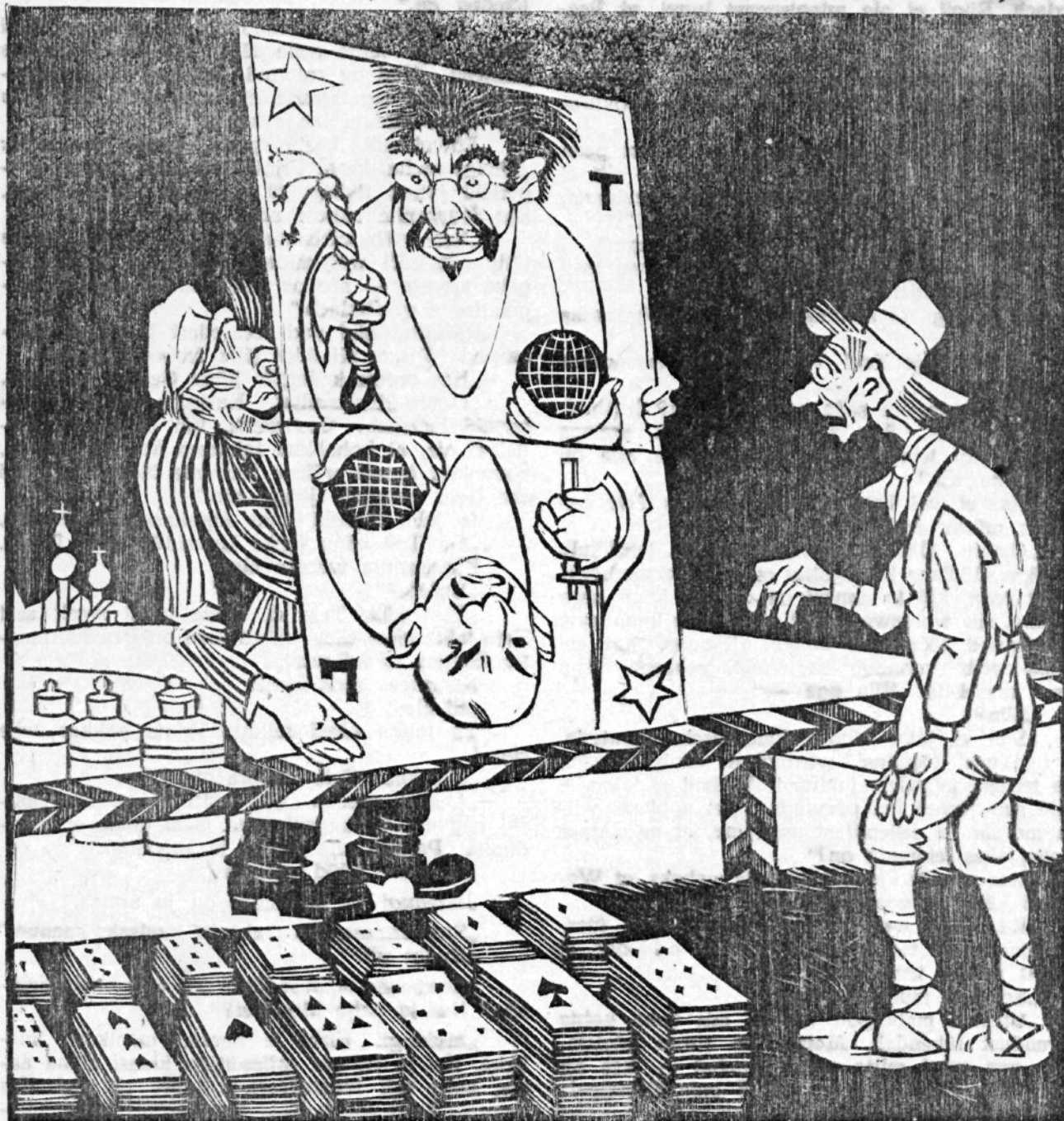

MEIE MATS

Tallinn, Harju, 46/15 ♦ Nädalaleht ♦ 18 aastakäik ♦ 1920 ♦ August, 28 ♦ Nr. 77 (259)

RAHVUS-
RAAMATUKO

Gori joonistus.

Rahvahetuse kaardi süsteemiga.

„No, Mats, niid andma mulle wjeel natuke seda dje juuret ja minu andma sulle selle ilusa kaarta na pokupku.“

Prokuröör.

Lulse Westkirchi romaan.

(Järg).

„Kas siis Teie ise rahul ei ole? — Aga seda ei taha Teie kaebealuse kaitseks ütelda. Teie töötate süüdistuse huvides.“

Prints raputas pead.

„Mina töötan riigi huvides, armas herra v Gerlach. Riigil ei ole mingisugust huvi, et Peter Wegerich mõrtsukana süüdlaseks mõistetakse — ainult selles on tal huvi, et see tõesti mõrtsukas on, kes süüdlaseks tunnistatakse. Süüdlase leidmiseks töötate niihästi Teie kui ka prokuratuura.“

„Kui asja peale nii vaatate — ja ma pean ütleva, et Teie waade ainus õige on, — siis ei jäta Teie mulle ka mõned näpunäited andmata, mille eest ma Teile väga tänulik oleksin.“

„Mis ma tean, teatan Teile heameelega.“

„Teie ei ole siis Wegerichi süü juures veel mitte täitsa kindel?“

„Ei, olgugi, et kahtlus tema wasfu õige raske on.“

„Ja mis tegi Teid Teie esialgses arvamises wankuwaks?“

„Mis pean ma selle peale kostma? Instinkt. Jahikoera nuus. Aga see ei ütle kõik. Sellega ei saa keegi teine midagi peale hakata, see on minu oma asi.“

„Kas ei wõi Teie mulle ütelda, mis Teie instinktile märku andis?“

„Ometi. Üht paljudest. Waadake, harilikult, kui õige süüdlane kaelakohtu asjus kätte saadakse, pärast seda, kui ta ennast on osanud kaua aega warjata, siis woolawad igalt poolt ilma kutsumata kõiksugused tõendused kokku. Rõngas, kui nii ütelda wõib, koondub iseenesest, peaaegu ilma teiste kaasabitä. Siin aga —“

„Siin?“

„Siin ei taha rõngas ümarguseks muutuda. Ei tule uusi tõendusi, wastuoksa, tekib tõsiasi, mis teistele jälgedele juhiwad. Wahed ei koordnu, waid suurduwad iga päewaga. Sel põhjusel wiibin ma siin ja sellepärast usun ma, et mõistatuse seletus alles leidmata on!“

„Kas arwate ka seda tühjaks waheks, et Wegerichi käest rõõwitud raha põle leitud?“

„Ka. Aga veel mõistatuslikum on ta ülespidamine peale teo kordasaatmist — eeldades, et 20.000 marka tema käes oli.“

„Seletage mulle see ära!“

„Ütleme, mehel on taskus, mis tema kohta warandust tähendab. Metsas on surnu kägistatuna, aga veel mitte maha maetud — kas on tal niipalju hingerahu, et kell 6 oma tööpaigale läheb ja seal enesele wäikse töötasu laseb wälja maksta ja siis veel palga mahatõmbamise üle nuriseb? Ja oletame, et ta seda ette kawatsedes ja kawaluse pärast tegi, kas oleks ta siis küllalt nii

külmawereline olnud, et seda läbi wiia. Ja siis, miks wiibib ta veel seitse kuud pärast mõrtsukatööd teoplatsil — mees, kes juba aastaid on wälja rännata igatsenud? Mingisugust kahtlust ei langenud ta peale. Keegi ei takistanud teda minemast. Tema wõis ammu Lõuna-Ameerika sise-maale wõi Austraaliasse kadunud olla, enne kui siin, Euroopas, teada saadi, et tema Marhenke tappis.“

„Õeldakse, et kurjategijad oma tegudes tihti jõledad on.“

„Tegudes, jah. Nende läbi sattuwad nad tihti lõksu. Aga mitte selle läbi, mis nad tegemata jätawad. Nad on rahutud. Rahutus tahab tegutseda. Kuid tegutsemise läbi annawad nad endä ära. Rahu läbi ei lange keegi.“

Advokaadi keele peale kerkis küsimine:

„Ütelge mulle, herra Prints, mis Teie arwate Wegerichi jutust rikkast ja suurtsugu serwalööjast, kes Marhenke aknast sisse läinud?“

„See wõib wäljamõeldus olla. Wõib aga ka tõde olla. Ei wõi midagi waleks ja midagi õigeks arwata — see on meie ametis esimene reegel, herra v. Gerlach.“

Rääkides olid nad teel edasi ja tagasi samunud. Prints oli ikka jälle ümber pöörnud.

„Kas ootate kedagi?“ küsis Gerlach wiimaks.

„Ootan kirjakandjat. Ka asjas, mis meid mõlemaid huwitab. Sestsaadik, kui see enam kindel ei ole, et kohalikud inimesed kurjategijad on, soowiksin tapetu wäliste tutwuste üle teatust. Kui see Teid huwitab, jääge siia.“

Ja juba ilmuski noor kirjakandja wilistades.

„On Teil minu jaoks kirjased?“ küsis Prints. Kirjakandja waatas üles.

„Kellele?“

„Tõsi küll, Teie ei tunne mind veel, sest Teie tulite alles eila. Minu nimi on Brauns, maaler Brauns „Poolkuus“.

Noormees soris kirju:

„Ei ole.“

Ta tahtis edasi minna. Prints pakkus talle sigari.

„Kui kaua Teie siit ära olite?“

„Jõulust saadik. Olin esiti haige, siis saatsid nad mu Göttingenimaale. Seal mulle ei meeldinud. Palusin siia tagasi ja saadetigi.“

„Ja olete nüüd rõõmus?“

„Muidugi — kodukoht on ju armas.“

„Siebenhausen on waheajal kuulsaks saanud.“

„Kudas nii?“

„Marhenke tapmise läbi. Teie teda ometi tundsite? Kas ta palju kirju sai?“

„Muidugi. Kirju ja kaarte, mõnikord ime-likke. Kui ta mõnele rattasõitjale klaasi piima andis, kohe tuli waatekaart. Oli see tüdruk! Kes surmani kurb oli, hakkas tema seltsis kohe naerma. Üks kõik kes ta oli. Madal wõi kõrge — üks kama kõik. Hea sõna ja soe pilk oli tal iga-ühel. Patt ja häbi on see, et ta nii pidi surema!“

„Kas tõite talle ka sel päewal, mil ta tapeti, wõi eelmisel päewal mõne kirja?“

„Tõin. Eelmisel päewal ainult paar kaarti. Need andsin proua Poti kätte. Doora oli ju ühes kõrtsimehega Leiningenis wõidetud raha järel, mis ta õnnetuks tegi. 25. septembril tõin talle aga kirja. Seda mäletan weel selgesti. Sest selle adress oli trükitud, mitte kirjutatud. Ja ma mõtlesin: küll see wõib tore nali olla.“

„Trükitud, ütlete? Sai ta tihti niisuguse adressiga kirju?“

„Ei, ainult selle ühe.“

„Ja andsite ta enese kätte?“

„Just.“

„Kui ta üksi oli?“

„Peale tema ei olnud kedagi teist kõrtsitoas.“

„Ja mis ta ütles?“

„Ta tegi kirja uudishimulikult lahti, näeris lõbusasti ja pistis siis kirja taskusse. Muidu jättis ta kõik kirjad harilikult lauale. Siis mina nokkisin teda: „Noh, neiu, mis ta kirjutab?“ — „Mina pean Teile palju terwist ütleva,“ wastas ta. — „Ja millal tulewad pulmad?“ — „Selleks saate kutse,“ wastas ta. Ta tegi alati nalja. Ja siis wõttis ta rahakoti ja andis mulle terwe särawa marga. „Säh, see on ülearune, wõta ja pea mind meeles.“ Niisugune oli ta!“

„Mäletate, kas kiri kaugelt tuli?“

„Ei, Leiningenist. Sefte peaf seisis selge posttempel: Leiningen, 24.9.00 kell 11—12 l.“

„Nii, nii. See on huwitaw.“

Prints andis kirjakandjale raha: „Et mind niisama meeles peaksite kui Marhenket. Heid päewa.“

Noormees kergitas mütsi.

„Head päewa, herra Brauns. Lootuslikult tuleb Teile homme midagi.“

„See on hoopis uus asi,“ ütles Gerlach ärewalt, kui kirjakandja juba kaugel oli. „Selle kirja kirjutaja peame üles leidma. See on jälg.“

Prints wahtis oma ette ja ei ütelnud midagi.

„Mis üle Te järele mõtlete?“

„Trükitud kirja üle. Kohwris, mis Marhenke emale Bantelni saatis, kirja ei olnud. Walter waatas selle kohe läbi. Oleks ta „Poolkuusse“ jäänud, siis oleks ta uuele tüdrukule silma paistnud. Wististi oli ta Marhenkel minnes kaasas.“

„Muidugi, seda wõib arwata.“

„Oleks Marhenke ta metsas maha wisanud, siis oleks Walter sealt leidnud. Wäga wõimalik, et ta riietes oli, mis mustlased kaasa wiisid. Sellele saame otsa peale. On selle kirja aga tõesti mõrtsukas kirjutatud, wahest et tapaohwrit kindlasse kohta metsa kutsuda — kindel on ju, et et neiu teelt metsa läks — siis wõttis mõrtsukas ta pärast jälle tagasi. Ja kui ta ka weel olemas on, palju ta meid ometi ei aita. Sest enne mõrtsuka leidmist ei leia meie ka kirja.“

„Igatahes lasen ma selle kirjakandja tunnistajaks kutsuda,“ seletas Gerlach.

Prints nikutas pead: „See on tarwilik.“

„Wahest teab kõrtsimees, kellega Doora linas läbi käis?“

„Noh, küsige.“

Gerlach läks Poti juurde ja küsis.

See mõtles wastutulelikult järele ja nimetas suure hulga nimesid, keda ta endine tüdruk tundnud. Ainult ühe nime ta ei teadnud. Ja teisel ei teadnud ta nime ega adressi. Üks neist oli mustawerd, teine wafget, üks wist lukusepp, teine kirjaladuja. Olid lustilikud saksaõlnud. Kuid mitte keegi kahtlane. Ei. Muidugi, teada ju ei wõinud. Maailm oli ju hukas ja kuri.

Gerlach mõistis, et tal raske sai olema nende teadete põhjal Leiningenist Marhenke sõpra üles leida

Kuid ta silmitses nüüd iga wastutulijat terawasti, kas tema kohta Poti kirjeldus ei passiks. See oleks talle ju suureks õnneks olnud, kui ta Marhenke mõrtsuka üles leidis. Ja ikka kindlamaks sai temas teadmine, et Wegerich mõrtsukas ei wõinud olla.

Kui prokuröör Tüngen järgmisel hommikul kohtumajasse astus, teatas Walter talle kohe, et kiri uurimise uuele teele olla juhtunud.

Prokuröör jäi seisma, tõmbas kulmud kipra ja mõõtis Walterit kõrgil pilgul.

„Kas ei oleks õigem, kui materjali kõik kokku koguksite, enne kui ta mulle ette panete?“

Peaaegu kokkudes taganes Walter.

„Kudas Te arwate?“

„Õigem oleks, kui uurimist ise toimetaksite, aga seda mitte kellegi wõõra hoolde ei jätaksa.“

„Aga, herra prokuröör, minu sõber Prints on tubli jõud. Kordan, kohtule on see ainult kasulik, kui ma tubli mehe abi tarwitan.“

„See on Teie arwamine.“

„Ja kohtu-uurija oma ka.“

„Minu oma aga mitte. Ja see juhtumine on jällegi tõenduseks, et minu arwamine õige on. Mees, kes tõsise waatega, muretseb enesele enne selgust, kui otsuse annab. Niikaua kui tal see puudub, waikigu ta. Nüüd aga: esiti süüdistab Prints Wegerichi, otsib tema wastu tõendusi, ja nüüd on tundmata kirjajirjutaja mõrtsukas. Homme toob ta meile jälle uue süüdlase jne. Õnneks ei eksita see mind. Mina ei usalda kedagi peale enese ja olen tõsiasjade järele süüdistuse teinud. Seda ei aja ükski õhust rabatud kirjalugu segamini.“

„Aga, herra prokuröör, igas protsessis wõib ju ajajooksul asju ette tulla, mis endised arwamised ümber lükkawad.“

(Järgneb.)

Fioletid trioletid.

„Wõtke, sööge: see on minu“ jne.

... Naisjalgu ast'mas läwe üle
mu toad nägema ju harjund.
Kokotte reas daam waid lüle...
Naisjalgu wäikseid läwe üle
taas täna kandis minu süle
weel enne kui said kuked karjund.
Naisjalgu ast'mas läwe üle
mu toad nägema ju harjund...

Sa läksid, wiim'ne, hüppel öösse,
et tantsiskeles uued homme
mu armumäele tuleks töösse.
Sa läksid, wiimne, hüppel öösse,
kõik mattes kallistuste wöösse,
mis olnud püha — süütus, komme...
Sa läksid, wiimne, hüppel öösse,
et uued jälle tuleks homme...

Ma reisisin. Kupeed ja saunad, —
kõik joobumiseks andsid mahti.
Lõid pakatama walmind kaunad,
kui reisisin. Kupeed ja saunad,
hotellid, templid, wiljahaunad
täis naise hulle, lastud lahti...
Ma reisisin. Kupeed ja saunad
kõik joobumiseks andsid mahti...

Mul lõpetab kes pika rea
kord öise orgiate laulus?
Ishias kas kord wõtab pea?
Kes lõpetab kord pika rea?
Mu liha nüpelda wõi nea —
ei minu Saulusest saa Paulus!
Mul lõpetab kes pika rea
kord öise orgiate laulus?..

J. Hõbelaisk.

—o—

Keedukursuseta.

Demoraliseeriw kuplee.

See sündigu üks kõik mis ruumis,
kas kaubandus- wõi toitlusministeeriumis, —
kui küpse-tegu korratuses läinud põlema,
ei teda külma weega kustutada saa...

Kas lehe paljastus on wiind meil palju asju heale?
On kohti, kus ta kui külm wesi raswapanni peale...

Kui raswapann on läinud põlema,
siis tuleb teda kinni katta paksu riidega
ja walada solk tasa solgiämbri,
et lehk ei ulataks Euroopa tahakambri,
sest muidu wõidakas weel ehk köögitarwitamist
kitsenda —

me Eesti elab weel kaasüürilisena.

H. Saar (Ints).

—o—

„Pimeaid-imeaid“.

(Narwa dissonansid.)

Weel õög'wad õhtud suwenæru,
weel sügis omand pole æru
öölaewul sini-sinisetel, —
weel sõnab Narwa suistel wetel:
öö tulles koondub „Pimeaeda“,
üksteist et silmitseda, kaeda,
et wastu kahisewat kleiti
kõik mõisted, tunded lüüa seiti...
Ah, õised saladused suured!
Siin pingil walmiwad „de jure'd“,
mis „Moskwas“ kirjutakse alla;
siin sõdur tühja tuult ei talla,
waid „tüürib“ puudert dreadnaughte,
Kreenholmi mamselid ehk juute...
Ehk küll weel nisa fetischistid —
kui tindid „täis“ kõik gümnaasistid
alleedel lallutawad ringi.
Soow ainus neilgi waldab hingi:
kui mähkmed heita ringi kitsa,
kord unustada mammat, witsa,
ning maitsta keelat puude saaki,
„Priisadamasse“ jäädes haaki...
Bufett? Ei näe ta komfersanti,
ent hästisõõnud komandanti
aeg raske tihti siia saadab.
Strööm muheledes naise waatab,
Король полиція weab tiwa,
frau „Ühistöö“ a'ab silma liiwa;
kui põrsad prisked ümber molli,
kõik walitsused — linna-, tolli- —
on esitatud kogu õhtu —
söök-jook ei muidu lähe kõhtu...
Keel, näod? — Loomaaaid wõi Babel?
Frits, Timofei, Hans, Kain ja Abel...
Kord wõristakse „raudtee keele“,
kord omane ta setudele;
siin wisatakse „siurut“ manu,
seal korrataks' shargoone wanu, —
kõik, kõik, kel taewas annud jalad,
siin õhtul leidwad omad alad.
Ju wäsind riimimast ma raisk:
waid tõmban alla — Hõbelaisk.

13.VIII.20.

J. Hõbelaisk.

—o—

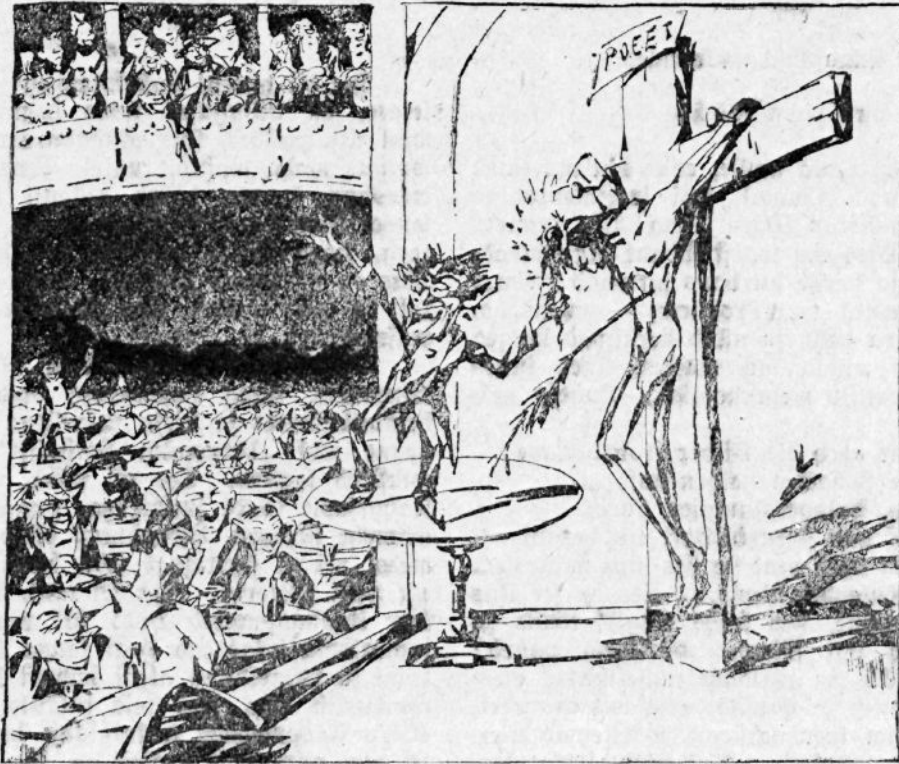
Eksprompt maaseaduse teostamise kohta.

Igal asjal oma headus.
Nõnda ka see me' maaseadus.
Teda mitmest ihust loodi,
ja nüüd ikka isemoodi
iga isa seletab...
Kes sest sohist aru saab?!...

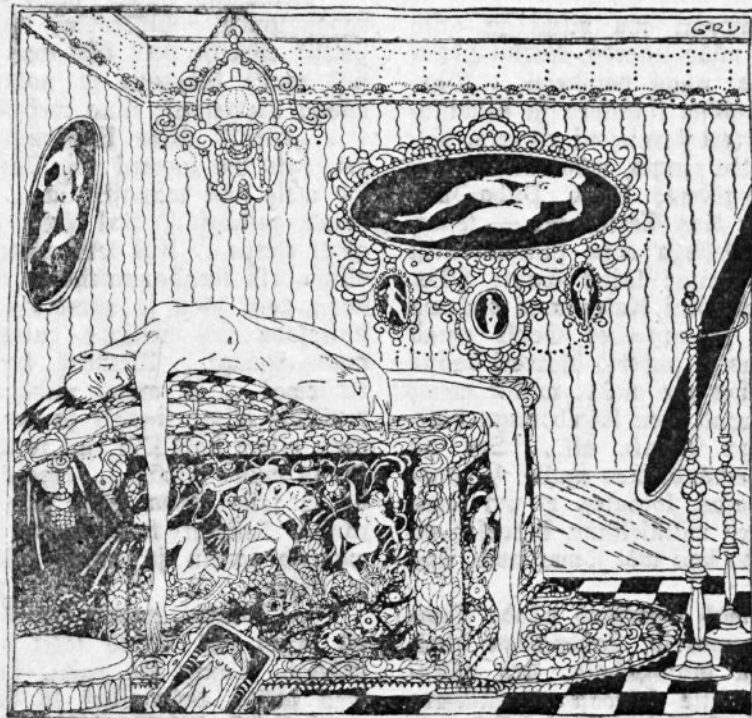
H. Saar (Ints).

—o—

Kunstnik G. Tónissoni (Gori) reproduktsioonid.

Kriitik.

Onanist.

Kawal wõruke.

ehk

wana linnaajaksa mälestused.

Hans von Käk k.

Armas lugeja! Luba mulle, enne kui ma juttu algan, paar sõna... Jumal, kui sentimentaalne ma olen! Ma armastan Wõru linna! Ma tunnen, et kellegi soojad käed mu waest südant pigistawad, ja waikne walu ja kerge kurbdus suruwad rinda...

Juba pool aastat... ei, rohkem, — on mööda, kui ma Wõrust ära tulin ja nüüd kerkiwad kerged kujud ja armsad pildid mu meeles, ühes tuues murdurwat, minoorilist melanokooliat... Lugeja mäletab Goethe't:

— Ihr bringt mit euch die Bilder froher Tage
Und manche liebe Schatten steigen auf;
Gleich einer alten, halbverkünnnen Sage,
Kommt erste Lieb' und Freundschaft mit herauf. —

Ma kirjutasin need read ja siis jäin mõttesse... Armsad warjud tõuswad ülesse... Kes on see ilus wari, see noor naine, kes kõrge ringist tõusis ja oma sooja käega mu südame wärisema paneb? See neiu, kus kõik on waldaw naiselikkus, meelitawad rinna jooned ja puusad, armsasti drapeeritavas kleidis, ilusam incarnatsioon, wärisewad warjud näol ja tema waadel!... Kui palju ilusat soojust ja tunnet neis silmis!... — See on Adele, minu Künstlerliebe... Kus on ta praegu?.. Ühe pudukaupmehe naine?.. Brrr!..

Warjud wahetawad. Kõik minu wanad tütawad lähewad mööda.

Adele waatab terawasti mu silmi ja otsib sealt naeru. Ma ei saa nüüd naerda, kurku pigistawad wa jacti pisarad, nagu poisikesel... Warjud lähewad. Läks liberaalne linnapea ja üliwõisakas minewa-aastane korteri-kamisjoni esimees, kellega meie, ilusate daamide ringis, mõni kuu tagasi „Jumalate Flirt'i mängisime; lähed Püha-Jüri, wihmawari ühes käes ja Uus Testament — teises, otsides kompanjoni, et sellega enne jumalateenist üks pudel õlut pooleks juua; lähed Tante Lilla, kelle juures kõik lilla oli, kui Kalewlaste malewa tema restoraanis seisid ja apteeker Gens omad kaalud lühtri otsa riputas ja pulbrid klaweri kaane peale wälja!... Aga... kes see on?.. wäike mees, sabakuub ja säärega saapad, pea läigib nagu billiardi muna, habemenuga kaenla all... See on Wõru karwakuuntnik Peerand, kes mulle 1/2 aastat ilma rahata habet ajas, lootuses, et ma tema nime lehte paneks. Need wäikselinna inimesed on nii wäga kuulsuse ahned: kas wõi sõima neid, aga — kirjuta.

Aga, edasi — tulewad wastikud näod: räpased pudukaupmehed, turunarrid, kahepaikne kuriwaim ja paksunahaline saunapidaja, kes okkupatsioonil ajal surmamatmise büroost torukübara pähe pani ja Saksa printsi Wõru Cesti seltskonna nimel terwitas ja temale leiba-soola wiis, kuna

keegi teda selleks ei wõlitanud... ja nii edasi. Jumal nendega... Wastikud näod.

* * *

See oli aastat kakskümmend tagasi. Teie mäletate, on niisugused suwe hommikud, kus kõik weel nii waikne, kus piimakarwalisest taewast soe walgus maha wajub, tuuleta õhus tundub weel öö wärskus, harwa kõlab kusahil lähedal järsk ja lonoor linnu laul: tidididuu! — aga pikkade pausetega, nagu flööte harjutus, — siis jälle waikus. Ilus on niisugune hommik. Noortes inimestes aratub ta head tunded, aga täiskaswanutes, iseäranis poissmeestes — kelmid mõtted.

Ühel niisugusel hommikul astus Wõru rikas kaupmees, isand Hosenkopf oma balkoni peale, hommikukuu esimesel kirju tuhwiltes, ühes käes tolle aegne leht „Nuustaku Sotsjalist" ja teises käes wiksitud saabas. See oli paks, wanapoole mees, seaharjaste laadi juukstega, punase nina ja halli, ärimehe silmaga. Hosenkopf oli eeskujulik abielumees, nii et õpetajagi teda kirikus, kui kõlbluse elu pilti tsiteeris. Aga sel ajal, kus Wõru õitses, kus linakaupmehed head äri tegid, kus daamid jaanalinna sulgedega isegi sauna läksid, kus restoraan ja keegelbaan alati inimesi täis — oli raske mooruslik olla. Kui teie juhtute mõnikord wana Wõru kaupmehega weiniklaasi juures istuma, kes sel ajal alles noor poesell oli, siis räägib see kaupmees teile, kudas wanasti Wõru elas ja kudas seal lõbutjedi, ehk küll koduselt, aga mitte wäikekodaniliselt. Mõnes loos paistab wõrulaste iseloomus ka midagi „laia wene-natuuri" sarnast.

Mäletan, kudas minewa sügisel ühel ilusal koosistumisel Glühweini juures „Tülesüütajate Seltsi" esimehe pool üks wana linnaajaksa oma mälestusi mulle jutustas ja nokastanud olekus, hapu näoga üle punase nina weiniklaasi sisse wahtis.

„Hirr!" ütles linakaupmees. „Mis jook see om, mis me joomes! Oi, Jesse juur, siast solki es joo meie joht wanast! Ja... ilus aig oli, hirr, ja muud midägi... Sai ikki nalla tettus ja kangesti eletus... Kui tetti pidu, oi ja Jesse juur, sis olliwe kik linakaupmehe ja meie, sellikse, kah sääl koon, tetti lõbu ja muud midägi... Kas läits sääl kaitstada wõi nelisada rubla, es küsi kennigi ja muud midägi... Üitshõrd, hirr, olli suur pidu Kadripäewal... ja muud midägi... Kik prouakse ja preilikse oliwe linnast ja maast pidule tullu. Noh, meie oliwe kah sääl, sai tantsitus ja „zu hier" tettus ja muud midägi... Aga meie linaherra Schwalbe ja teise rikka saksa oliwe puhwetin ja joiwe ränkä. Wiimati tuleb wana Schwalbe wällä, saali, waatab tantsu ja muud midägi... Kufjub minu ja ütleb:

— Wiktor, waata kas neil neiuudel ka ää kangä jalan om. Mina lätsi ka waateme ja muud midägi. Tants jäi rahu, kik tõusime üles: rahwas pelläs Schwalbet ja muud midägi... Mina waadesi kik jalakse läbi, mõnel ilusemel tüdrukul tõsti jala õige kõrges, näi sukke... ja muud mi-

dägi. Ütli linakaupmehese, et saapa om enämbisti alwa. Schwalbe üteli:

— Loe ära, kui pallu jalgu om!

Mina lukki ja ütli: 460 jalga. Sis üteli Schwalbe:

— Mine too S. kauplusest 230 paari prünell kängi ja telli 100 puddelit weini.

Käsk om käsk, mina tõi saapa... ja muud midägi. Küll sis sai nalla, hurr! Sai saapit jalga passitus, weini joodus... ja muud midägi.

Aga, sel ajal oli preiikestel bluufekse alt walla, nagu amme... ja muud midägi... Ja meie, noore sellikse, ajajime tantsu ajal üks käe bluufe alt üles ja kaesime, kas preiidel palaw om... ja muud midägi. Aga ülemus nägi ära, et see ei kõlba ja bürgermeister and käju wälla, et preiikse oma bluufe gurtega alt kinni keitmä peawe ja muud midägi... Aga meie kaesime ikki, kas fiischbein terwe om ja pistime käe kaalaaugust sisse, oli weel lähem... ja muud midägi... Wanaast sai ilusti elatus hurr..."

Nii rääkis mulle, kogeldes, tublisti nokastanud kaubaherra. Aga, pöörame oma loo juure tagasi.

Herra Hofenknopf, kes oma balkoni peal seis, elas just ülewalkirjesdet ajal Wörus. Oma rahulise wälimuse peale waatamata, oli ta kirgline naisterahwa armastaja, oskas aga eht ärimehe osawusega kõik otsad wette peita, nii et tema proua sellest midagi ei aimanud, ega linnas ka teatud.

Proua sõitis suwel sagedasti maale, sugulaste juure ja et nende abielu lasteta oli, wõis siis Hofenknopf kodus wabalt talitada. Tema südame sõber oli nahakaupmees Hofenloch. Pidustasid kaks paari salamahyti, magustasi.

Erk päikese walgus ei tahtnud läbi raskete akna esriiete tumedasse tupp tungida, kus laua peal wein ja delikatesid, kus joobnud inimesed häbelikult-inetult end lõbustasid, kus rammetud ja rasked mehed kaua ja jõuetult anduwat naist armuga waewasid, nagu seda külm põhjamaa rahwas pimedas, nagu kartes, teeb.

Hofenknopf seis ja waatas läbi puude sinetawa järwe peale. Ka temas äratas ilus hommik wallatuid mõtteid, aga nendes oli teataw mõrudus. Wiimasel ajal oli ta oma sõbraga lahku läinud, oma hea kuulsuse rikkumist kartes ja otsis uut teed. Pikalbase otsimise järele leidis ta ühe, weel walmimata noore õuna, mida tema kehwad hambad waewalt murda suutsid. Selle „õuna“ leidis ta kohases restoraanis, keegelbaanis. Kinkide ja odawate iluasjadega meelitas ta weel noore, naiseks walmimata neiu, kes pärast palawaid, kramplikka kallistusi teda rammetult lamema jättis, ise rahustamatult, wastikut tunnet mahä surudes, ära jooksis.

See kestis siiski mõne aja.

Nüüd ei saanud ta enam „noort õuna“ kätte, kelles ta juba lausa wastikust äratas. Kingid ei aitanud enam. Hofenknopf arwas, et siin mõne noore wõistlejaga tegemist on, sest hiljuti sisetulnud polgu ohwitseerid pidustasid igapäew restoraanis, kus

neiu teenis. Tema tung selle „õuna“ järele oli nagu üks psükoos, urgitses kui haigus tema nahas ja Hofenknopf otsustas ennast noorendada, pidas dieeti, mõõtis salamahyti igapäew oma keha jämedust ja waatas nüüd saabast, mis Anno 1887 osatetud oli ja leidis selle fajooni wananenud. Ta läks teise tuppä tsentimeetri järele, kus naine ennast riidesse pani.

„Helmi, anna mulle tsentimeetrit,“ küsis Hofenknopf naiselt.

— Mis sa sellega teed? —

„Mulle on üks partii ahtamat wakstut saadetud, kui ma tellisin.“

— Tsentimeetrit ei ole, koer rebis ta mängides katki. —

Herra seis tufaselt.

Proua Helmi oli alles noor naine, riidest wäljapaisuwat Rubensi kehaga. Peeglist paistis waewalt kinnisetud korsaash ja kaks walget, sooja nahaga lainet; põlvedest kuni puusani peitujid kleidi all natuke julged, lihawad jooned, mis habemeta noorimehi huuli närima panid...

Hofenknopf waatas seda pilti, nuuskas nina ja läks jälle balkoni peale. Nii on mehed: ainult uus naine, ainult wõõras erutab.

Mõne aja pärast kuulis Hofenknopf wankri põrinat ja hoowi sõitis Jia walla talumees Tõnis, kes linna piima wedas. Tõnis pidas piimapütti jalgade wahel ja istus sõnnikuweo wankris, mille redelid kahel pool püsti seisid, nagu uudishimulikult waataja lehma kõrwad. Tõnis oli wäike mees, pilusilmadega ja kawal. Herrat märgates puudutas ta kahe sõrmega kaabu äärt ja ütles:

„Tere hommigust, suur hurr!“

— Tere — tere, Tõnis. Kas eila wihma saite?

„Sai ika kah, hiwi.“

— Kudas tee oli? —

„Ei ole joht hää, aga ike lätt...“

Waewalt said nad mõned sõnad rääkida, kui proua koerake haukudes toast wälja jooksis, Hofenknopfi jalgade wahelt läbi kargas, kes tirkuli moodi balkonil seis. Herra tahtis koerale jalaga hoopu anda, kaotas tasakaalu ja kukkus trepi peale mahä. Kui Tõnis teda üles aitas, hakkas ta koera hoowi mõõda taga ajama ja wanduma.

„Mis te pinni nii nuhtlete, hurr?“ küsis Tõnis.

— See koer on mind igawesti ära pahandanud, roojastab tubades, lõhub tsentimeetri...

„Ai, ai!.. pinni wõi opate, hurr...“

— Kes teda õpetab? —

„Mina, hurr.“

— No, kas sinu koerad siis targad on? —

„Oi, om küll, hurr.“

— Mis nad teewad, sinu koerad. —

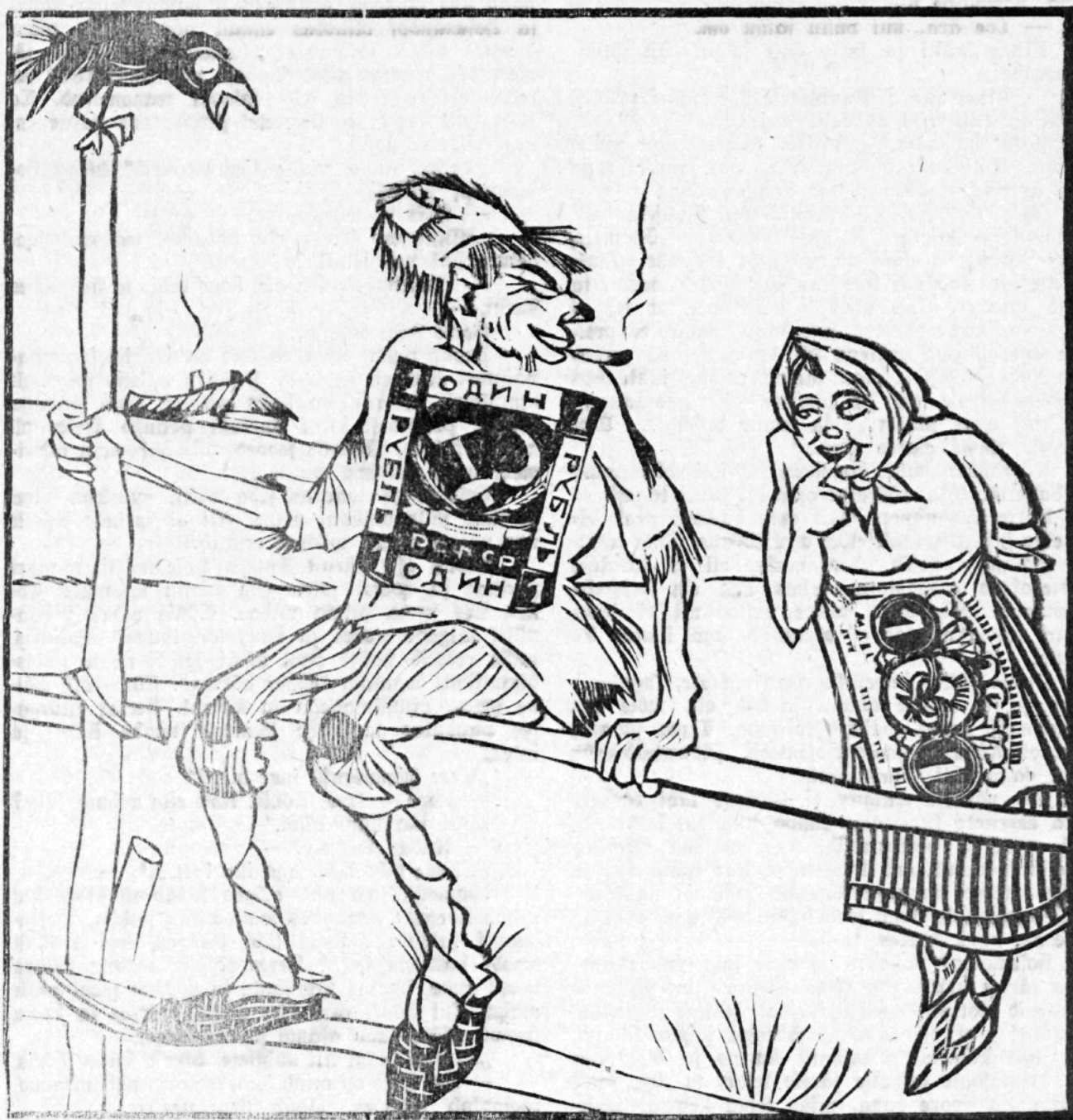
„Nemä kõnelese, hurr!“

— Mis sa lori ajad, Tõnis. —

„Hurr, ma ole 50 aastet wana ja mulle ei ole joht kinnegi ütelnü, et ma lori...“

— No, hea küll, õpeta minu koer ka rääkima — ütles herra, kes naisega alati selle koera pärast tülis oli ja nüüd temast lahti saada tahtis.

Bori joonistus.

Kurameerimine.

Wares: „Ma kraaksun küll, aga see plika ei tee sest wäljagi — ta läheneb ikka enam ja enam selle punasele tiblale.“

„Wõis nüüd kaeda, aga see om raske...“

— No, mis see maksab? — küsis hosenknopf, kes mõnikord tujukalt herrat armastas mängida.

„Kaitse rubla, hirr.“

— Hea küll, õpeta koera wälja ja ma maksan raha.

„Kas teie sõna ka peate, hirr?“

— Ah, sina ei usu? Säh, siin on sul raha. —

„No, ma üks kae, hivi,“ ütles Tõnis raha lugedes.

— Aga, Tõnis, meest — sõnast, härگا sarwest, kui ja koera wälja ei õpeta, maksad mulle kahetkordse tagasi. —

„Hea küll, hirr.“

— Lööme käed! —

„Lööme peale, hirr...“

Gori joonistus.

Pole ikka see!

Tõnis võttis koera, pani kotti ja sõitis minema. Linnast välja jõudes pidas ta hobuse kinni, võttis koera kotiga wankrist välja, lõi ta vastu puutüve furnuks ja sõitis kodu.

Paari kuu pärast trehwas teda linnas hosenknopf ja küsis:

— No, kudas koer õpib? —

— „Uueks rahaministriks olla Wares pandud.“

— „Ega see asja muuda! Toonekure peaks nad panema — see tooks kohe wäljamaalt waluita siia — ta selle tööga harjunud.“

„Opp iks kah, aga halwasti.“

— Misspäraast?

„Temäl om üits kõwa pää, hirr. Pallu waewa lätt... waja oles weel üits sada rubla selle waewa pääle...“

Herra andis raha ja Tõnis läks oma teed.

Hosenknopf rääkis aga igale oma tuttawatest

seba koera nälja ja lüas hooletult juure, kui palju ta selle lõbu omale maksma minna oli lasknud. Tuttavad hindasid tarviliselt seda hosenknopfi arisokraatiliselt hesti.

Arwata, kuu aega pärast seda istus hosenknopf oma wõõrastega aias. Seal oli parem Wõru seltskond end kogunud. Korraga näeb üks proua, et Sia Tõnis oma hobusega neist mööda sõitis. Inimesed olid muidugi huwitet, kuidas see kihlweidu lõpeb, sest, arwatagi, tuli Tõnisel ikka rahja hosenknopfile wälja maksta. Saadeti Tõnisele teenija järele.

Tõnis sõitis tagasi, sidus hobuse aiateiba külge kinni, tuli aeda ja wõitis juba kaugelt linnasakste eest kaabu maha.

— Noh, kas koer räägib juba midagi, — küsis hosenknopf.

„Tema ei kõnele weel joht, aga tema laul...“

— Mis ta siis laulab?

„Hirr, see ei ole hääl laul, see om ütts lori laul... Aga, kui ma teda weel oppa, siis pääses temäl keel walla ja ta kõneles kik, mis ta nannu om.“

— No, ütlege, mis ta laulab, — nõudsid, peromees ja tema wõõrad. Tõnis puikles küll wastu ütles, et laul ei olla kombelik, aga et kõik olid wäga huwitud, käskis kaupmees Tõnist ütelda. Tõnis wastas, pead süüstes:

„Sie pinni laul kige rohkemb seda, mis temäle meelde linnast om jäänu. Üttelugu laul ta wäda salmi —

Hosenknopf on kuulus mees
terwe Wõru linna sees,
kui on proua Wõrust ära, —
siis teeb herra kodus kära,
hosenlochiga ta prasjib,
libukehi kokku tassib.
Keegelbaani ilus Mann
on ju tema armukann...“

Hosenknopf seisis nagu puuga pähe löödud. Proua Helmi läks walgeks, siis punaseks, siis jälle walgeks. Piinlik waikus. hosenknopf tõmbas Tõnise kuue hõlmapiidi kinni, wedas aiaist wälja ja ütles:

— Säh, siin on sulle weel 200 rubla, mine löö see koer surnuks. —

*

Pärast seda muutus järsku hosenknopfi elu. Linnas hakkasid temast kõikjugu imelikud jutud liikuma. Kes neid kaupmehe patukehi nii põhjalikult teadis, oli arusaamata. Tema hea kuulsus ja perekonna õnn olid rikutud. Proua üks oli õhtati alati lukus.

Sest ajast saadik ei wõinud hosenknopf enam filmaotfaski koeri näha.

Ood Laatre mulkidelle.

Kui naabrid tüüsis sikkutawad wägipulka —
soow palawam mu's tärkab lüüa hulka
ja kekshijale pista jalg nii taha,
et „pedestalilt“ häbistuna langeb maha.
Kui piiritüli herkis „rahwa soowi“ alla:
kas Eesti Mats wõi lätlane saab küla, walla? —
Siis Laatre poole sõitsin kaits'ma Eesti huwi
ning weetsin wallas kogu suwi.
Ent... Lätile ma siiski hääse andsin...
Pool Lätile sai Laatreist. Rõõmu pärast tantsin!
Mis leidis film, ei seedida wõind organismus:
wald jäänud pimedaks, kui Lipp'i katekismus.
Ei aita Aitfamid, ei teised aseained!
Ja kariskus? Ema ihus ollakse waid kained. —
Sest Lambaküla wiinamere tõusus, mõõnas
seal iga jõmsik rippumas, kui kirwes põõnas...
Ka pole seitsielu tõusnud senni pukki
(see eest on õpparid küll teenind wemalt, tuletukki!)
Kas armstamad kultuurist ässad, Pihu Olga?..
Wõi weetleb „kraawitajaid“ waid... üks ise poska!?
Sümpaatiat ei äratand, noh, Penni Reisik, —
wõib enam meeldida küll Lagesoo w'a Teisik;
kuid Lammas Purgalilt — frant stiliseerit, mingit,
on taewa annina küll Laatre mäestel' kingit:
kui ronga parwes ühikil walge tuwi,
ta frakid, „stekid“, hestid äratawad huwi...
Weel häda: pole wallas naiste-elementi!
Käid salamahiti Abjas maksmas armurenti...
Sai elu wastikuks mul sääl, kui tõlgit huule
ning jalge alla wõtsin uue reijutuule.

J. Hõbelaišk.

—o—

Ujakohane kuplee.

Päewakorral praegu streigid
ja kõikjugu kongressid.

Uudiseks on suhtes ses —
„palwewendade“ kongress...“

Tulumaksu lehega
hädas oled otjata...“

Kui saad mõistma tema sifu —
kaotad päewaks jõogiisu...“

Kui su naine tufane,
nagu pilwes ilmake,

kui ta sull' ei anna musu,
kallista ei ka — siis usu:

tal on nõu tõest' streikida, —
kaelakohitu wii siis ta!..“

A. Sakalan.

—o—

—o—

Eesti kodakondsusesse!

Pühendus välisministeeriumile.

Charles.

I.

Kontroll-opteerimise komisjoni liige teatab teisele, wanemale:

„Wenelane Poljanow palub, et teda Eesti kodakondsusesse vastu võetaks.“

„Mis siis ... võtame vastu... Annaks Jumal Eesti riigile kiiret rahvaarwu kaswu.“

„Aga lubage ... ta ju wenelane?“

„Teadagi, wenelane ... ka wenelane on inimene.“

„Aga ta on ju nõukogude Wenemaa kodanik.“

„Seisab see ta otsaesisel?“

„Ei, ta paberites.“

„Paberites! Paberites võib paljugi olla. Paberil on kannatlik hing. Nüüd saab tast aga Eesti wabariigi kodanik.“

„Nii siis — wenelane Poljanow on Eesti riigi kodakonda vastu võetud... Siis palub veel wastuwõtmist juut Moische Tshuhelowitsch... Pälwekirjas seisab: „Minu südames olep ikki see Eesli weri wooland...“

„Eesli weri?“

„Peab wististe olema — Eesti weri. Umbkeelne.“

„Mis siis ... Eesli wõi Eesti, üks kõik ... wõtke vastu.“

„Eesli wabariigi kodanikuks? Wäga hea... Siis palub veel vastu wõtta muhamediusuline Jusjan.“

„Tatar?“

„Wististe.“

„Wõtke vastu. Eesti on äriirik — meie tarwitame ärimehi.“

„Siis palub vastu wõtta Moskwas elutsew Inglise riigi alam Tommy.“

„Tommy? Neeger?“

„Jah, neeger.“

„Wõtke vastu. Inglise alamaid peab ikka vastu wõtma.“

„Aga...“

„Mis aga?“

„Aga kui ta siin musti mudilasi hakkab muretsema?“

„Siis soowime talle head kaasa õnne.“

„Aga kui see juhtub olema teie naine?“

Kontroll-opteerimise komisjoni liige, kellele küsimus ette pandud, närib tsüüniliselt huuli; ta ei pea tarwilikuks selle küsimuse peale wastata.

II.

Narwa karantiinis ootab wäljapääsu kalli kodumaa pinnale näljane, kõhetu eestlane.

„On teil kontroll-opteerimise komisjoni poolt paberid käes, et olete Eesti wabariigi kodanikuks vastu wõetud?“ küsib talt keegi karantiini ametnik.

„Ei ole veel. Kaks nädalat olen juba oodanud, aga ei midagi.“

„Mine tea, kas oletegi eestlane?“ usutab ametnik.

„Jumalukene — eks ma ometi ise tea.“

„Sellest on wähe. Teie wõite ka tõendada, et olete Eesti wabariigi riigiwanem. Pealegi olete wäga Wene punaste sarnane.“

„Mille poolest?“

„Kannate punast särki ja olete wäga nälgitud ilmega.“

„Taewakene, mis pidin ma siis selga panema, kui mind enne paljaks riisuti, kui Jamburist siia sain! Ja nälgitud ilme olen saanud muidugi Wenemaalt... Tohin küsida, millal mind siit wabastatakse?“

Ametnik mõtleb. Optant loodab kõige paremat: ametnik halastab ja laseb ta kohe kodumaa pinnale.

Seal ütleb ametnik:

„Võib olla kahe nädala, võib olla, kahe kuu pärast.“

Onnetu kodumaale tulija hakkab üleni wärisema ja karjub kui hullumeelne:

„Miks ei wabastata mind siis juba karantiinist kahe aasta pärast? Kahekümne, kahesaja, kahetuhande, kahe miljoni aasta pärast?“

—o—

Süüta muiged.

„Maalt wälja“ mõned haapsalusse saadeti.

Nüüd Eesti leidnud üles uue Siberi.

See Siber — Wenemaa-Sowdeepia,

kus saadetakse „poliitilisi“ salaja.

Ja juhtu võib, et piiri peal nii mõni taewa Siberi ka läheb seal...

Ja kohut pole sinna tarwiski —

kõik sünnib, nagu tšaariajalgi.

21, näe, läksid ausat teed, mis arupärimiseg' pärast ikka teed?

*

Oh, Tõnisson! Su uus „Erkat“ on juba emaihus prakkk...

*

Kui wingerdawad tuletukid
meil Tartu hoolekande osakonnas olla peninukid.
Noh, üks neid ole muialgi,
et pole see nii imegi.

H. Saar (Ints).

—o—

Auhaawamine.

— „Teie mõõtsite mind pealaest Jalatallani niisuguse imeliku pilguga. Silmapilk wõtke oma pilk tagasi, ehk ma...!“

*) Tuleb Läti sõnast „määrkati“ ehk „määrkatis“, Eesti keeles: määrkaks.

Ekepromt „Waba Maa“ artiklite kohta.

Suur-angelduse lained onupojasaasta walitsusse
uhtund,
et hütidjaks hääloks kõrbes meil Johannes Juhtund.
H. Saar (Ints).

—o—

Kupleed.

Jama toodub „Kosja sõidu“ ettehandel

Pärnus, 31. juulil f. a.

Meie uues riigitares
kasameistriks waga Wares.
Kui ka nüüd läeb asi mokka,
siis me paneme — kuldnoka!
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui kulda nokka 'i saa!
Rahwa juurdekasw näeb otja!
Wõistlus tuseks wälja kutsu, —
kes saab nädalaga lapse,
kes saab eluaeg prii napsi!
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui nädalag' last ei saa!
Ministriks ei tahja minna
keegi enam pealinna.
Warsti tuleb —, hehhehe! —
nende sunniwõtmine!..
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui normi täis ei saa!
Sunduslist algharidust
antaks igas kohas just —
nüüd ehk mõni linnanina
õpib harima ka nina...
Ei jäta ta, ei jäta ta
enne kui nina korda 'i saa!
Saadikud nüüd läksid wiiski
koju ots'ma närwarsti,
et siis kui saab parlamenti,
alata wõib uut lamenti.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui närwiist lahti 'i saa!
Parunid nüüd jälle juba
Eesti tulla tahtwad luba...
Laf' nad tulla — aga dudka! —
nüüd neil mõisaks soolaputka!
Ei jäta na', ei jäta na'
enne kui soola püksi 'i saa!
Nahku weetaks Wenemaale,
salaja ka Läti ra'ale,
aga waat' kus hullud päewad ---
wõllanahad siia jäewad!
Ei jäta ma, ei jäta ma,
kui wõllanahkiist lahti 'i saa!
Neiud kingitusi ootwad,
onu Sami peale lootwad.
Noh, ehk mõne kingi ta
neile saadab kurega!
Ei jäta na', ei jäta na'
enne kui kinki kätte 'i saa!

Tantsukursus aina ürgab,
nõõrist tald see lakke kargab,
aabitsat weel mõni 'i mõista,
aga jalga tahab tõsta!
Ei jäta ta, ei jäta ta
enne kui tangot kätte 'i saa!
Äri teewad hiromandid,
kahepoossed spekulandid,
mõni 'i tulewikku uuri
pannakse studeer'ma puuri.
Ei jäta na', ei jäta na'
enne kui puuri kohta 'i saa!
Nüüd on wähendud me mure,
Soome kinkis meil' de jure.
Asi lähaks ilust moodi,
kui weel saaks me uue koodi!
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui kooti uut ei saa!
Riietega on suur kriisis —
warsti kõik kui paradisiis,
ainult miilitsal — hehe! —
wiigilehest kaliffee!
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui kalifseed ei saa!
Puid ei ole! Paha asi!
Ei saa „lekteri“, ei saa gaasi!
Posti otja on nüüd waja
panna rahwa walgustaja!
Ei jäta ta, ei jäta ta
enne kui posti otja 'i saa!
Kakelused waga moodis,
olgu poodis, olgu woodis...
Warsti wõid weel liikuda
ainult soomustankiga!
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui soomustanki 'i saa!
Parlamenti ainust me
pesunaised walime,
sest meestest parem hakkama
na' saawad musta pesuga!
Ei jäta ma, ei jäta ma
enne kui naised pukki 'i saa!
Kõik meil üles leitud juba:
lennumasin, tankid, taba, —
nüüd weel tarwis oleks kõhtu,
mis wõiks seedida ka õhku!
Ei jäta ma, ei jäta ma,
enne kui õhukõhtu 'i saa!

Gori.

Nüüdne ja endine „tango“.

Tütar: Emakene, ära pahanda, et nii hilja
koju tulen. Me tantsisime Elli pool tangot.
Ema: Ah, seda tangu-tantsu? — No, kui
mina alles noor olin ja Aluperes teenisin, lasi
peremees meid kah pudru-tantsu tantsida — wahel
wõtsime kuni hommikuni: kes leelt 10-ämbriest
pajast lusikaga pudru wõttis, jälle jookisuga aita
piimakirnu kallale; et jookse kas wõi lõhki. Jah,
ega siis neid „trumentisi“ niipalju olnud kui nüüd,
et oleks toas wõinud lasta.

Pärn Maanteel.

Katkend uuest entsüklopeediast.

August Bravo.

Armsam — armuromaanide tsermoniaalmaršš harilikul postpaberil.

Emakeel — kirjandusliste modernistide mõtte-
lihakseid pingutaw wägikaigas a la Aawik.

Ameerika — kõigi eurooplaste jänukustutaw allikas.

Testament — kah üks pass, mida iga kitsa-
roopalise reisija kaasas kandma peab.

Kasu — eesmärk, mille kätteisaamiseks luba-
tud ja lubamata wõtteid tarwitatakse.

Raamat — Underi ustraluulised uudised, Ki-
wikase keeluseaduslised kriifanteemid, Adsoni appe-
titlised aplodeerimised, Wisnapuu wikerkaarilised
wariatsioonid ja Semperi suureluulised situatsioonid,
— Pegasuse pigistusel.

Tulu — maksumalitsuse üllataw operatsioon
perekondlikes suhtes.

Heebrea — kõige modernim kaswatusasutus
wärskete marodööride paiskamiseks.

Graatija — maad mööda hiiliw „päikesepolek“
Kadrioru rannal, ehk silmi tegew „öökull“ Wiru
„frondil“.

Pere — peale „rahwuswahelist“ wäljarän-
damist suureks kaswaw organisatsioon.

Adam — proletaarlaste põline esiwanem, ehk
purshuide rikas ristija.

Diplomaat — muuseumi rännanud „mupu-
mees“ demokraatlikes wabariigis de facto.

Patent — närwiliseks tegew punkt uute kõrt-
sude hingeilmas.

Kärumees — wabariigi nummereeritud sunni-
tööline.

Latali — Asutawa Kogu liikme krae wahel
pesitfew pistelukas.

Pastal — esiwanemate ülesleidus, mis saa-
pale hundipasfi annab.

Meri — kunstfönnik, mis kahäkümnendal aas-
tatajal õige kalliks maksuma on läinud.

— 0 —

Kauaaegne praktika.

Pühapäewakütt tuli kroonumetsa ülema juurde
ja soowis jahiluba.

„Kas teje ka jänest tabada mõistate?“ päris
metsaülem.

„Oh-oo! — kümme aastat ölin raudteel kont-
rolööriks...“

B. del M.

Halastamata tegu.

Loomakaitsele esimees luges ajalehest:
„Täna toodi meie lehe toimetusesse tükk tsheki-
leiba näha, mille sees oli äraküpsetatud uss.“ —

„Missugune halastamata loomakese piinamine!“
ohkas ta selle peale oma südame kergenduseks.

B. del M.

— 0 —

Hääled elajaterligist.

Nägin, kui lihunikud härga wedasid tapamaja
poole.

„Protesteerin!“ mõirgas härg ja toetas sõrad
wastu. „Ma pole omal eluajal kedagi kaewanud,
tööd olen teinud kui inimene, ega pole ühegi
partei liige.“

„Aga sa oled punane!“ wastasid lihunikud.

Rott leidis aida pöranda alt talumehe raha-
puntra ja kriiksus:

„Ma tahan seda rahaasjandust likwideerida...“

„Päris kodaniku põli kohe!“ urises koer, kui
peremees ta ahelasse pani, aga söögi asemel jalaga
mööda lõugu wirutas.

Lehm tundis mõnu oma perenaise tarkuse üle,
kes teda lüpsis ja inises kaastundlikult:

„Tea, kes neile linnalastele seda on luisanud,
et šabast püma saab.“

„Nüüd söödawad mulle puhtaid kaeru, nagu
oleks ma mõni Peterburi bursui!“ puristas woori-
mehe hobune, kaerakotist kaeru noolides.

„Ka mina teen tööd,“ piriises sääsk heinalise
turjast werd pumbates.

B. del M.

— „Tere! Mina olen uus kaubandusminis-
ter. Kuidas siin ministeeriumis asjad on?“

— „Asjad on kõige suuremas korr... korr...
korratuses.“

— „Tubli! Siis sõidan ma kohe paariks kuuks
puhkujale.“

Ääremärkused.

Henrik Saar (Ints).

Kui riis söimawad kaks mulginaist,
üks kinni karju ei saa teist,
siis pöörab selja, tõstab üles saba...
Ei ajust näita saa, siis waat', mis taga!
Kuid kas ka nihukene trikk on sünnis pressele,
kes Eestit peegeldab, kui messele,
ja kui weel presse see on ekstern-diplomaat
„Sotsialdemokraat“.
Kui „Waba Maaga“ mõni lõige,
siis uulitspoisslik wäljahõige:
„Mustad lapsed! Mustad lapsed... äü, äü, äü, äü!..
„Waba Maa“ mustad lapsed, siu, säu, siu, säu!..
Kas naine see on tõeste nõnda palju süüdi,
et muud kui kuula „Sotsi“ sopahüüdi,
kes sohi isaks pakub „Waba Maad“ —
see mustad kirjutas, kuid tõmmud nad.
Wõi „Sotsike“, ei wõi nii olla?
Ää uhkusta — wõib omil naistel tulla!
Wõi julge sest, Sowdeepias ei ole neegrid?
Kuid armastus — see teab kõik Rooma teesid...
*

Ja „Waba Maa“ see publikumil' lohwka —
müüb hästi numbrid nii, hea olla on torgowka.
Tal lehes on suur gordiuse sõlm,
et waadake, näe, Schmiedehelm!
Kui waadata lynxi, mis õhutab leht,
siis imestad, kellel seal aju nii peht.
Mis ette seal tuakse, tõeste see kole,
ja seepärast, „Waba Maa“, k's häbi ei ole?
Nii paljasta, loputa intiime asje,
et aga saaks täis oma kõmuwee tasse!..
Mis aga on asjalist tuua sest neust —
kolm. weergu on täidetud weriset leiust,
kuid kesse on õppinud loogikat
ja tunneb ka weid' psühholoogiat,
sel otsus ei olegi raske nii teha:
Agnes Schmiedehelmi süüdi ei ole seal näha!
Mistarwis siis „Waba Maa“ tõi selle loo?
Ja kuigi nii sündis,
Agnes Schmiedehelm tappis, —
siis tappis, kui proua Cailleaux...
Seepärast, sopp ära!
Weel latarta wara.
—o—

Käärilõiked.

Piim, mis pärast mõnesuguseid „määrusi“ ikka
hinna tõusis jäi ometi ükskord peatama. Kellele
see aga ei meeldinud, oli tootlusministeerium ja
kompanii. Selt kus ja sellega — piimahind enam
ei tõuse! Mis pagan temal siis on? — peab
tõusma!..

Ja tootlusministeerium awaldas Riigi Tea-
tajas uue määruse:

„Raudteel Tallinna toodaw piim peab kõik
Tallinna linnawalitsuse nimele saadetama, kelle
kontrolli all see piim elanikkudele jaotusele tuleb.“

Misjaoks weel siis sarnane salakawal nägu?
Keelatagu juba piim ofsekohe ära ja wõtku mõni
eideke kinni, kes maanteed mööda mõne nõuga
linna piima toob. — Warsti on piimatooibi hind
100 marka ja linn wõib oma „kuuwalguse“ hinda
ka tõsta.
*

Kohila põlewikiwi kaewandusest kirjutades tä-
hendab „Kaja“ muu seas:

„Suure üllatusena kõ'as ins. Rosenbergi sele-
tus, et praegust saaki oleks wõimalik 20 wa-
guni pealt 40 ja weel rohkemagi peale tõsta,
kui teedeministeerium rööbaste, wagunite j. m.
asjus kaewandusele wastu tuleks. Kaewandus olla
oma nõudmised juba pool aastat tagasi sisse andnud,
kuid seni tagajärgi nägemata. Teedeminister, kes
ise ka siin oli, andis nõu „paber“ ministeeriumi
saata, siis pidada ministeeriumi nõukogu (käib
harwa koos) aru, kudas teha.“

Ah, pardon, kui te „Kaja“ ei usu, siis „Sots.“:
„Selgus siiski, et walitsuse ja eriti just teede-
ministeeriumi poolt kaewandusele sõarast tähtse-
panu osaks saada ei ole lastud, mis suguse ofaline
wiimane oma tähtsuse poolest küll peaks olema.
Näituseks, kannatab kaewandus raudtematerjaali
puuduse all. Teedeministeeriumis kehitakse õlajid
— saatke paberid. Ja paberid rändawad nädalate
kaupa laualt lauale, kaewandus aga ootab ja
ootab.“

No kas pole lugu! Sarnane põlew soppaak
paneb ministeeriumi õlgu kehitama! Tüütab oma
paberitega ja ei saada ka neid nii palju, kui palju
kabineti jaoks päewas tarwis läheb: Ja wast kõwa
paber kah!..

Kinni läheks see Kohila kaewandus ajada,
jumala eest! Raiskab ministrite kallist tööaega!..
h. S.

Teatrite hooajade läwel.

Ed. Iroonia.

Teatrist kraamitakse wälja juine kõnts.
Puhastakse.
Wärwitakse.
Näitlejad, üks teisest pruunim, tulewad suwi-
tamast, et õhwerdada end jälle näo määrimisele.
Ja taewas — kui palju lähleb pleekinud näo peale
wärwi! Kole!

Ja algab hooaeg.

See on wast hooaeg!

Riigipiiritusega...
Näitekunst ja piiritus — need on alati lahuta-

mata käsi käes käinud. Ainult wiimase aja häda-
abinõu on olnud — kokaiin.

Kuid nüüd on kokoiin ja piiritus mõlemad...
Draamateater walis omale hooaja awamise
tüükiks „Uputuse“.

Pagana kawalad mehed!

Muidu oleks publikum aru saanud, millise
kraadini näitlejad enne näitemängu Bachust aus-
tanud, aga — näe — tükk on sarnane, kus palju

„pummeldada“ tuleb, nii kukkus päris loomusi- kult välja. Jalad olid nõrgad ja keel pehme, nagu nad tõsiselt olema pidid.

„Estonia“ awas hooaja, pardon, eelhooaja „Lauritsaga“.

Maene Eesti näitekunst! küll sind ka tallatakse, kui mõni haiglane pääsuke jälle kuskilt lendu lastakse...

„Lauritsas“ sünnivad wägewad asjad! Oh, wägewad!

Seal on Matthias Luik.

Üks üpris wäga traagiline mees.

Ja on seal majade põlemine.

Ja — näe — Matthias Luik lähleb hulluks.

Ja ongi lõpp...

Pagana kohane tükk hooaja awamiseks. Pö- rutab, mis hirmus!

Aga kõige suurepäralisemalt awas oma hoo- aja ülemaalise Eesti Noorsoo Ühenduse Tallinna

osakonna näiteharu (kannatust! — ega see nimi nii pikk polegi...) üüris Draamateatri. Maksis küm- metuhat üüri. Mängis „Pisuhända“.

Ja „Pisuhända“ händ — hurmaw lillelohe — pani kõigile krooni pähe. Hurmawat küll seal pol- nud, lillelohet ka polnud, aga — üks noored oli ikka sümboolsed...

Tragi ema.

— „Kas tõesti sinu ema sinult, Betti, midagi ei küsi, kui sa nii hilja öösel koju lähed?“

— „Kuidas siis! Iga kord küsib: kui palju?“
Wold. Morse.

—o—

Kirjawastus.

„—sk.“ — Andke teada oma õige nimi.

„Meie Mats“ on korralik nädalleht, kes püüab arsti elupaiseid kibeda pilkerohuga ja ka- rastada roidunuid Eesti wabariigi kodanikke naer- maajawa naljaga.

„Meie Mats“ ilmub tuntud naljahamba ja pilkenina „sipelgalase“ Henrik Saare (Kiwi- lombi Ints) toimetusel, Eesti anderikkama karrika- turisti Gori joonistustega.

Kaastöolisteks on: Henrik Adamson, Hans von Käck, I. Hõbelaisk, Charles, Ed. Iroonia, B. del M., Alex Tammo, Oswi, Leon Hart, August Bra- võ, Wold. Morse (W-er), A. Sakalay, Weeguse Eets j. t.

Käesolewast numbrist peale toob „Meie Mats“ ka kunstilisi reproduktsioone ja püüab hoolega end soliidset riide panna ja pea ära kam- mida.

Järgmisest numbrist peale toob „Meie Mats“ ka kõiksugu huwitawaid päewasündmuste üleswõtteid. Nagu „Ogonjok“.

„Meie Mats“ näeb ja kuuleb kõik!

Et aga paber, piltide materjal ja trükitoõ hinnas koledasti tõusnud, milles se wa luuta lan- gemine süüdi, siis peab „Meie Mats“ tulewasesst numbrist peale ka oma hinda tõstma 9 margi peale. Enam ei taha ja alla seda ei wõi.

— „Mis teile minus kõige enam meeldib?“

KALEWA

Isand Meesoni testament.

Põnew draama.

Warsti tuleb: JOHN ROOL ehk walekrahw.

SKATING RINK Grand Marina kõrwal. Endise tsirkuse asemel

Awatud
kella 7 peale

* **Muusik** *

Roolikute
väljauürimine

* Algajatele
õpetus *

* Kella 4—7 alan-
datud hinnad

Demokraatlik laulatus.

Gori joonistus.

Rei: „Püha kõigewägewama parlamendi kella nimel laulatan teid igaweseks ajaks paari!“
 Ast: (Maaliidu Maiele ja Taewaliidu Tiuse): „Ärge nutke rumalad plikad! Ega ma teidki selle-
 pärast unusta. Temaga elan seaduslises abielus aga teiega kodanlises!“

KASINO

Suurepäraline Inglise löökpilt

Saloon draama 6 jaos.

KASINO**Tulge waadake tõtt!**

Lõbus naljapilt.

Astub üles tuntud cellomängija hr. BÖCKER.

Järgmine „Meie Mats“ nr. 78 ilmub laupäeval, 4. septembril

Ilmub „Teaduse“ kirjastusel. Wast. toim. Henrik Saar (Kiwilombi Ints). R. Kummel'i (end. G. Kalla) trükk, Tallinnas